

Rammeverk for lokalt gitt skriftlig eksamen

Revidert: 13.11.2018

Innholdsfortegnelse

Rammeverk for lokalt gitt skriftlig eksamen	3
Oppgavenemnder	3
Kvalitetssikrer, oversetter og språkvasker.....	3
Sensorer	3
Kvalitetssikring av eksamen og sensur	4
Overordnede kvalitetskrav til eksamen og sensur.....	4
Kompetansebegrepet.....	4
Retningslinjer for å sikre kvalitet på eksamen	5
Sikkerhet og taushetsplikt	5
Kvalitetssikring av sensuren.....	5
Eksamensveiledning	6
To sensorer	6
Klage.....	6

Rammeverk for lokalt gitt skriftlig eksamen

Formålet med eksamen er todelt. Kandidaten skal få anledning til å vise sin kompetanse i samsvar med læreplanen. Eksamenskarakteren skal gi informasjon om kandidatens individuelle kompetanse i faget, slik den ble uttrykt på eksamensdagen. Fylkeskommunen har ansvar for å kvalitetssikre og lære opp fagpersonene som oppnevnes i oppgavenemnd, som kvalitetssikrer, språkvasker, oversetter og sensor.

Oppgavenemnder

Oppgavenemndene utarbeider eksamensoppgaver på oppdrag fra oppgaveansvarlig fylkeskommune. Nemndene har ansvar for at oppgavene er i tråd med læreplanverket for Kunnskapsløftet og relevante bestemmelser i forskrift til Opplæringsloven. Oppgavenemndene består normalt av to personer, unntaksvis flere enn to. Det er oppgaveansvarlig fylkeskommune som bestemmer hvem som skal sitte i oppgavenemndene. Det er et viktig prinsipp at personene i oppgavenemndene har undervisningserfaring fra faget eller har solid fagkompetanse i faget. I tillegg bør medlemmene i oppgavenemndene representere ulike deler av landet, og der det er mulig også komplettere hverandre med hensyn til bakgrunn og kompetanse. Hvert oppgavesett skal ha en fagansvarlig i oppgaveansvarlig fylkeskommune. Oppgavenemndene kvalitetssikrer eksamensveiledningen hvert år. Oppgaveproduksjonen skal foregå i PGSD.

Kvalitetssikrer, oversetter og språkvasker

Kvalitetssikrer, oppnevnt av oppgaveansvarlig fylkeskommune, gir tilbakemelding til oppgavenemnden på oppgaveutkastet. Kvalitetssikrer skal sørge for at oppgavesettet er utarbeidet i tråd med kompetansemål, retningslinjer og kvalitetskrav for oppgaveproduksjon. Hvert oppgavesett skal språkvaskes og oversettes til bokmål/nynorsk.

Sensorer

Sensorene har ansvar for å sensurere eksamensbesvarelser i tråd med kompetansemålene i læreplanen og i samsvar med eksamensveiledningen. Sensorene inngår en forpliktende oppdragsavtale med sensuransvarlig fylkeskommune. Sensorer er forpliktet til å følge, og holde seg orientert om, de retningslinjer som til enhver tid gis av Utdanningsdirektoratet og oppgaveansvarlig fylkeskommune. Der det er mulig skal det være rullering av sensorer i alle fag over tid. Dette for å sikre kvalitet og at flere får ta del i sensurarbeid.

Kvalitetssikring av eksamen og sensur

De overordnede kravene til kvalitetssikring av eksamen og sensur finner vi i forskrift til opplæringsloven og i læreplanverket. Fylkeskommunene skal ha retningslinjer for kvalitetssikrende tiltak som sikrer at eksamen er valid og at sensuren er pålitelig.

Overordnede kvalitetskrav til eksamen og sensur

Eksamen og forberedelsesdel utarbeides i tråd med forskrift til opplæringsloven og læreplanverket. Eksamen skal gjenspeile læreplanen slik at det som blir vurdert er i samsvar med kompetansemålene i læreplanen. Forskrift til opplæringsloven § 3-25 gir blant annet følgende overordnede rammer:

- eksamen skal være i samsvar med læreplanverket
- eksamen skal organiseres slik at kandidaten kan få vist kompetansen sin i faget
- eksamenskarakteren skal fastsettes på individuelt grunnlag og gi uttrykk for kompetansen til kandidaten slik denne kommer frem på eksamen

Kompetansebegrepet

Felles forståelse av kompetansebegrepet er en forutsetning for å lage gode eksamensoppgaver og for å sikre rettferdig sensur. Kompetanse i LK06 er forstått som *evnen til å løse oppgaver og mestre komplekse utfordringer. Kandidatene viser kompetanse i konkrete situasjoner ved å bruke kunnskaper og ferdigheter til å løse oppgaver.*

Å løse oppgaver og å mestre komplekse utfordringer har ulik betydning i de forskjellige fagene. Hva dette innebærer for hvert enkelt fag er kjernen i fagnemndenes arbeid med eksamen. Ut fra dette velger de tema, hovedområder, kompetansemål og oppgavetyper som er relevante å prøve til eksamen. I noen læreplaner vil det være mulig å dekke nærmest alle kompetansemål, mens det i andre læreplaner vil være kompetansemål som ikke kan prøves til skriftlig eksamen.

Gjennom opplæringen konkretiserer skolene kompetansemålene i læreplanen. Eksamensoppgavene må derfor favne bredt og gi alle mulighet til å vise sin kompetanse i faget, uavhengig av hvordan opplæringen har vært organisert. Videre må kompetansemålene leses i lys av formålet med faget, beskrivelser av hovedområdene og de grunnleggende ferdighetene (Retningslinjer for utforming av læreplaner for fag, Kunnskapsdepartementet 2011).

Retningslinjer for å sikre kvalitet på eksamen

Eksamensoppgavene skal:

- dekke sentrale deler av læreplanen og gjenspeile læreplanen og formålet med faget
- gi kandidater på alle nivå mulighet til å vise sin kompetanse
- ha tydelige, klare og åpne oppgaver. Hensikten er at sensor og kandidat i størst mulig grad kan få felles forståelse av hvilken kompetanse som prøves og hva som kjennetegner et relevant og presist svar på oppgaven
- formuleres slik at kandidatene kan bruke tillatte hjelpemidler på en fornuftig måte
- der faget har forberedelsesdel, ha et innhold i forberedelsesdelen som er relevant for eksamen, uten å avsløre innholdet i selve eksamensoppgaven. Forberedelsesdelen skal gi kandidaten tilgang til tekster og andre ressurser som gir en indikasjon på eksamensoppgavens tema eller innhold, og som kan eller skal anvendes på selve eksamensdagen. Forberedelsen skal bidra til at kandidatene får en felles inngang til eksamen uavhengig av opplæringen de har fått
- kun ha illustrasjoner og vedlegg som er relevante for eksamensoppgaven
- kunne besvares på datamaskin i alle fag der det er tillatt
- ikke stille spesielle krav til hjelpemidler hvis dette ikke er i tråd med kompetansemålene eller retningslinjene for faget
- ha tematikk, tekst og bilder som ikke oppleves støtende for kandidatene. Samtidig må temaene være aktuelle
- ha oppgaver som kan besvares innenfor tidsrammen for eksamen

Sikkerhet og taushetsplikt

Eksamensoppgaver og andre opplysninger angående eksamen er sensitive dokumenter. De skal behandles strengt fortrolig helt til eksamen er gjennomført. Alt arbeidet knyttet til oppgaveproduksjonen skal foregå i PGSD. Eksamen, eventuelt tilhørende forberedelsesmateriell, og kommentarer som er knyttet til dette, skal ikke sendes per e-post eller distribueres på annen måte. Materialet skal heller ikke skrives ut eller kopieres slik at andre kan få tilgang til dette.

Kvalitetssikring av sensuren

Sensorer for fellesfagene i de yrkesfaglige utdanningsprogrammene er i hovedsak faglærere med undervisningskompetanse i det aktuelle faget. Sensorene skal ha god kunnskap om og forståelse for læreplanen i faget. Vurderingen av hver enkelt eksamensbesvarelse kvalitetssikres av to sensorer.

Eksamensveiledning

Eksamensveiledningen ligger på www.vigoiks.no og skal være kjent for sensorer og kandidater. Den praktiske informasjonen om eksamen finnes i hvert enkelt eksamenssett samt i eksamensveiledningen for faget. Eksamensveiledningen inneholder oversikt over kjennetegn på kompetanse i faget.

To sensorer

Sensuren gjennomføres i PAS. Alle besvarelsene blir vurdert av to sensorer, begge skal ta utgangspunkt i læreplanen, sensorveiledningen og eksamensveiledningen i faget. Før sensuren påbegynnes skal sensorene sette seg godt inn i eksamensoppgaven og tilhørende dokumenter.

Før endelig karakter fastsettes skal begge sensorene, uavhengig av hverandre og for hver enkelt besvarelse, registrere karakterforslag i PAS. Sensorene skal ikke drøfte sine karakterforslag med hverandre før begge har registrert sitt forslag og bekreftet dette. Dette legger grunnlaget for å diskutere seg frem til en endelig karakter. Der sensorene ikke blir enige om karakteren, er det sensor 2 som har det avgjørende ordet. Dersom det oppstår utfordringer knyttet til sensureringen skal dette drøftes med sensuransvarlig fylke.

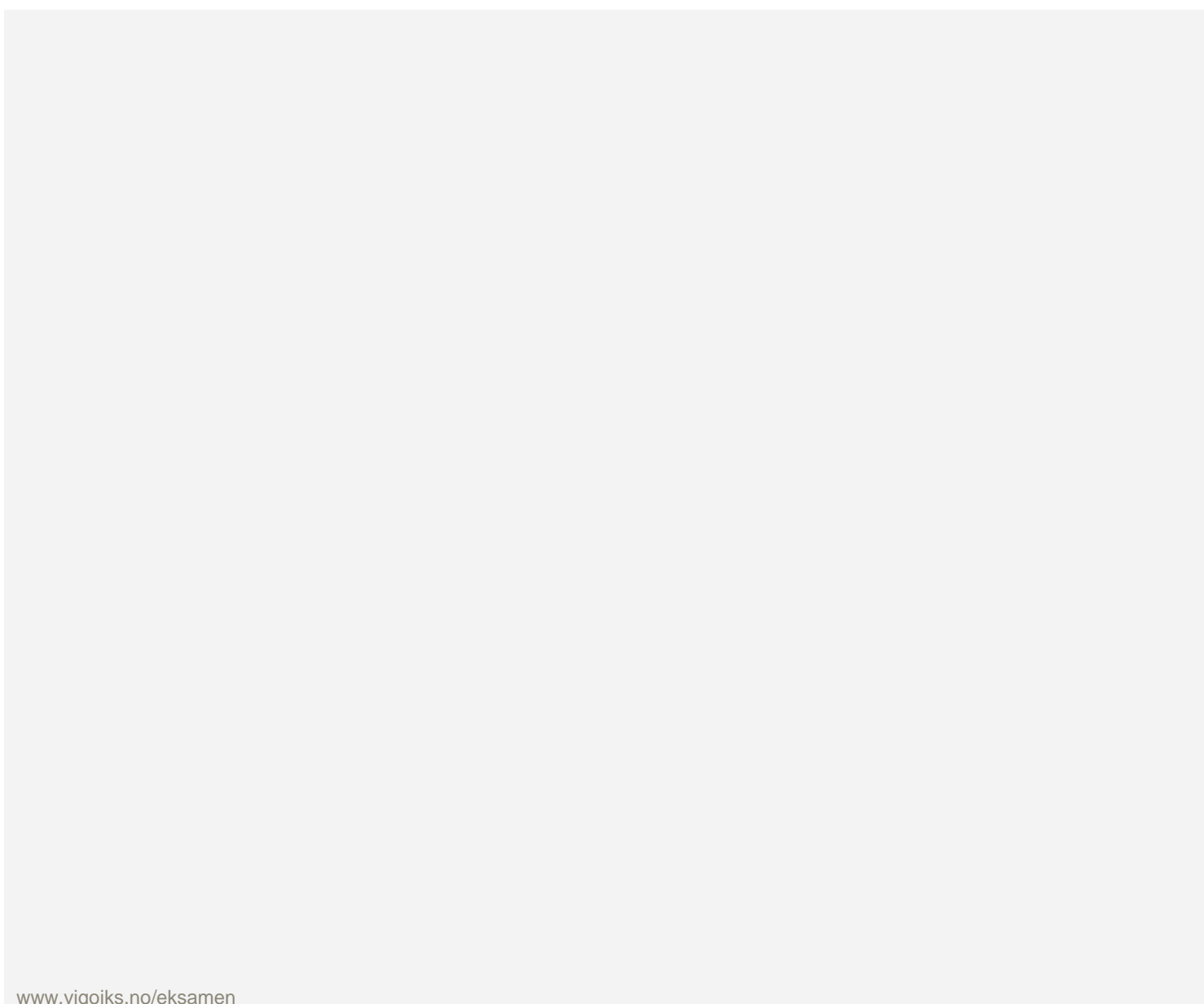
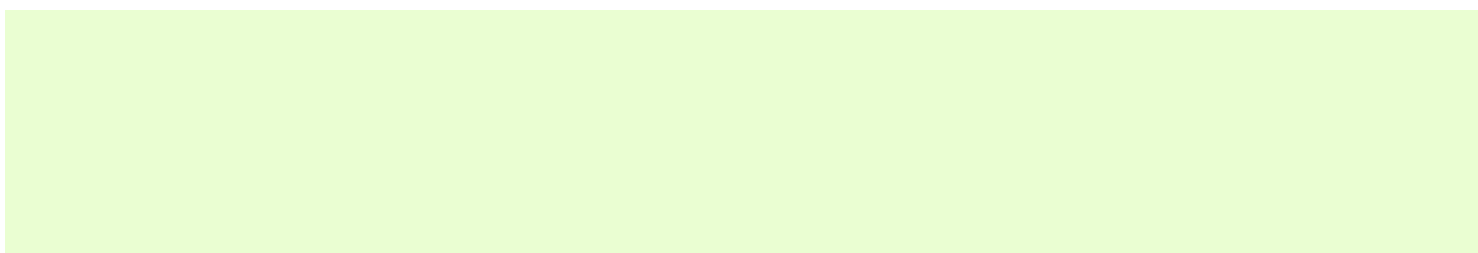
Klage

Klagesensuren gjennomføres i PAS.

Når eksamenskarakterene er publisert er det mulig for kandidatene å klage. Hver besvarelse blir lest av to klagesensorer oppnevnt av klageansvarlig fylkeskommune. Disse skal vurdere om karakteren er rimelig eller urimelig med utgangspunkt i læreplanen og kjennetegn på kompetanse. Dersom de kommer frem til at karakteren er urimelig vil de sette en ny karakter på besvarelsen. Klagesensorene skriver en begrunnelse for endelig karakter uavhengig av om den blir endret eller ikke. Begrunnelsen skal være utfyllende og gi kandidaten grunnlag for å forstå hva vedkommende bør gjøre for å øke kompetansen i faget hvis klageren ikke har fått medhold. Hvis klageren får medhold må det stilles samme kvalitetskrav til begrunnelsen. Sensorene bli automatisk informert om resultatet av klagesensuren via PAS.

Kvalitetsgruppa Vigo IKS

Oktober 2018

www.vigoiks.no/eksamen